

**VIVALDI FORUMI – MENADŽERSKI FORUM
POSLOVNI ZAOKRET 2011.
Mokra Gora, 31.mart-2.april 2011.**

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА
MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

BANKE: CEH LOŠIH PLASMANA ILI...?

ULOGA I ZNAČAJ RAZVOJNE BANKE U FINANSIJSKOM SISTEMU

Ivan Maričić, Predsednik Izvršnog odbora Srpske banke

ZAŠTO JE SRBIJI POTREBNA RAZVOJNA BANKA

Srpske kompanije se danas suočavaju sa:

- Ekstremno visokim troškovima finansiranja (već poslednjih deset godina beležimo najviše kamatne stope u regionu), kamatne stope na kratkoročne bankarske zajmove dostižu i do 25% na godišnjem nivou)
- Hroničan nedostatak dugoročnih kredita onemogućava sprovođenje kako većih investicionih projekata, tako i investicionog održavanja
- Kredit je postao jedini finansijski instrument preko kojeg preduzeća i građani dolaze do potrebnih finansijskih sredstava, zbog potpune blokade primarnog emisionog tržišta

SRPСКА
БАНКА a.d.

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА
MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

- Sistem državnih subvencija privredi delimično na kratak rok je imao određene efekte na privredu. Medjutim, takav jedan netržišni mehanizam je neodrživ u dužem roku
- Restriktivna monetarna politika i visoka cena dinara nepovoljno utiču na likvidnost u realnom sektoru ekonomije, koja, sa druge strane, utiče na smanjenje koeficijenta obrta novca u privredi, a samim tim i do manjih fiskalnih prihoda

FINANSIJSKI SEKTOR SE SUOČAVA SA:

- Nepovoljnom strukturom izvora sredstava u kojem dominantnu ulogu imaju kratkoročni depoziti
- Prosek u bankarskom sektoru
  - do 3 meseca = 80 %
  - od 3 do 6 meseci = 10%
  - od 6 do 12 meseci = 6%
  - preko 12 meseci = 4%.
- Sa ovakvom strukturom izvora, bez adekvatne infrastrukture primarnog i sekundarnog tržišta novca i kapitala, teško je izvršiti efikasnu transformaciju ročne strukture, odnosno efikasno seljenje novaca u kapital i kapitala u novac

- Visoka vrednost referentne kamatne stope, rigorozan sistem klasifikacije rizika automatski generišu povećanje aktivnih kamatnih stopa prema realnom sektoru, a što uslovljava izvlačenje akumulacije iz kompanija koje postaju sve manje kreditno sposobne, što direktno uslovljava povećanje rizika
- Bankama i drugim finansijskim institucijama otežano je upravljanje aktivom i pasivom, jer su osnovne funkcije tržišta novca i kapitala na veoma niskom nivou (bankarsko tržište se svelo na prekonoćne pozajmice)
- Pravosudni sistem još uvek ne obezbeđuje efikasnu naplatu sredstava obezbedjenja

ŠTA DOBIJAMO OSNIVANJEM RAZVOJNE BANKE

- Razvojna banka Srbiji je potrebna, pre svega, zbog potrebe efikasnog ostvarivanja sinergije između

DRŽAVE, FINANSIJSKOG SEKTORA I PRIVREDE

na profesionalnim i tržišnim principima, kako bi se obezbedila merljivost efekata svakog uloženog dinara u realni sektor.

- Uloga Razvojne banke i ciljevi njenog osnivanja moraju biti u visokoj korelaciji sa interesima, kako poslovnih banaka i investicionih kompanija sa jedne strane, tako i realnog sektora sa druge strane

- Razvojna banka ne bi imala pristup depozitnom tržištu i štednji, niti bi trgovala sa hartijama od vrednosti za račun treće strane, što je čini neutralnom u odnosu na legitimne interese poslovnih banaka i drugih finansijskih institucija
- Finansiranje velikih infrastrukturnih projekata Razvojna banka bi sprovodila samostalno, na osnovu poslovne politike koju utvrđuje Vlada, a sprovodi Upravni odbor i menadžment, dok bi finansiranje domaćih velikih kompanija, kao i malih i srednjih preduzeća bilo uz učešće domaćih poslovnih banaka i investicionih kompanija, što garantuje profesionalni pristup kod ocene poslovnog rizika investiranja i eliminaciju netržišnih kriterijuma

- Korišćenje garantnog potencijala Republike kroz Razvojnu banku u velikoj meri bi:
  - doprinelo **smanjenju rizika investiranja poslovnih banka u realni sektor**, a samim tim
  - **padu kamatnih stopa**
  - što bi se direktno odrazilo na **konkurentnost domaćih kompanija**, kako na domaćem, tako i na međunarodnom tržištu

**U skladu sa visinom i kvalitetom izvora u pasivi,
i definisanom poslovnom politikom**

Razvojna banka treba da obezbedi finansijsku podršku:

- realnom sektoru ekonomije, pre svega, uspešnim velikim kompanijama nosiocima izvoznih poslova, kao i proizvodnji za domaće tržište, koja značajno utiče na mogućnost zamene uvoznih dobara domaćim proizvodima
- Malim i srednjim preduzećima
- velikim infrastrukturnim projektima sa velikim eksternim efektima po nacionalnu privredu i društvo u celini
- gradovima i lokalnim organima vlasti

- stanogradnji
- ekologiji i zaštiti zivotne sredine
- Inovacijama i tehnološkom razvoju
- obrazovanju I nauci, kao ključnom preduslovu za uspešan ekonomski rast

Razvojna banka bi bila ključni igrač u kreiranju novih instrumenata na kreditnom tržištu (sekjuritizacija potrazivanja, factoring potrazivanja, posebni garancijski i hedžing aranžmani) i tržištu hartija od vrednosti

IZVORI FINANSIRANJA

- Ukoliko se Razvojna banka pojavljuje na tržištu depozita, onda ona zbog visokog rizika sa kojim se suočava u svom poslovanju mora biti pod kontrolom centralne monetarne vlasti na isti način, kao i ostale poslovne banke
- Ako nema mogućnost prenošenja sopstvenog rizika na depozite, onda se ona može isključiti iz standardnog sistema kontrole monetarne vlasti

Raspoloživi izvori finansiranja Razvojne banke

- Osnivački kapital Države
- Osnivački kapital gradova i lokalnih organa vlasti
- Objedinjeni javni izvori razvojnog finansiranja
- Objedinjeni izvori razvojnog finansiranja iz inostranstva
- Sindicirano finansiranje sa komercijalnim bankama
- Javno privatno partnerstvo u finansiranju projekata od javnog interesa
- Operacije na primarnom i sekundarnom domaćem i inostranom tržištu kapitala

Postupak osnivanja Razvojne banke

- Razvojna banka se osniva donošenjem posebnog Zakona o Razvojnoj banci kojim se reguliše postupak osnivanja, organizacija, funkcije u finansijskom sistemu, kao i mehanizmi kontrole upravljanja ovom specijalizovanom finansijskom institucijom
- Osnivanje razvojne banke podrazumeva angažovanje velikih finansijskih sredstava, ovo krizno vreme veoma je veliki problem da država samostalno obezbedi sva potrebna sredstva. U javnosti se špekuliše sa različitom visinom osnivačkog kapitala. Visina osnivačkog kapitala zavisi od projektovanih strateških ciljeva banke i njenih funkcija utvrđenih poslovnom politikom.

- Postoje različita iskustva:
  - **KWF** (Nemačka) osnovan je od strane Savezne države I republika sa kapitalom po bilansnim pokazateljima iz 2006 godine od 360 mlrd €
  - **Republika Hrvatska** ima svoju razvojnu banku koja je u isključivom vlasništvu države, osnivački capital je 900 mil €
  - **Makedonska razvojna banka** je u vlasništvu države sa osnivačkim kapitalom od 30 miliona makedonskih denara
- **BITNO**: potrebno je postići što širi konsenzus države i finansijskih institucija po tom pitanju, tako da se kao osnivači mogu pojaviti osim Države Srbije i gradovi i lokalna samouprava, državni fondovi, domaće finansijske institucije i javna preduzeća.
- Sve obaveze Razvojne banke treba da budu izričito garantovane od strane Države.

SRPСКА
БАНКА a.d.

МОКРОГОРСКА ШКОЛА МЕНАЏМЕНТА
MOKRA GORA SCHOOL OF MANAGEMENT

HVALA NA PAŽNJI